

Familierechtbank Brussel (Ned.), vonnis van 18 november 2019

Erkenning – Huwelijk – Pakistaans religieus huwelijk – Ahmadi-huwelijk – Artikel 27 WIPR – Vormvoorwaarden – Artikel 47 WIPR – Artikel 21 WIPR – Niet-erkenning huwelijksakte

Reconnaissance – Mariage – Mariage religieux pakistanais – Mariage Ahmadi – Article 27 CODIP – Conditions de forme du mariage – Article 47 CODIP – Article 21 CODIP – Pas de reconnaissance de l’acte de mariage

In de zaak van:

1. De heer **W.A.**, RRN [...], geboren te [...] (Pakistan) op [...] en wonende te 1000 Brussel, [...]
2. Mevrouw **F.A.**, zonder gekend RRN, geboren te [...] (Pakistan) op [...]

Verzoekende partijen, bijgestaan resp. vertegenwoordigd door mr. Pierre Robert, advocaat te 1000 Brussel, Sint-Quentinstraat 3.

In deze zaak, in beraad genomen op 28.10.2019, spreekt de rechtbank het volgende vonnis uit:

I. Procedure

De rechtbank heeft kennis genomen van:

- het eenzijdig verzoekschrift, neergelegd ter griffie op 11.04.2019;
- de door verzoekers neergelegde stukken;
- de besluiten van verzoekers, neergelegd ter griffie op 09.10.2018;
- het schriftelijk negatief advies van mevrouw Lieve Chrispeels, substituut-procureur des Konings, van 20.06.2019.

Op de openbare zitting van 28.10.2019 hoorde de rechtbank de heer W.A. en mr. Pierre Robert, alsook de heer Stephen Vanden Bossche, substituut-procureur des Konings, in zijn negatief mondeling advies. De rechtbank nam de zaak vervolgens in beraad.

De toepasselijke bepalingen van de Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken werden in acht genomen.

II. Feiten en vordering

Verzoekers vorderen op grond van artikel 27 van het WIPR de erkenning in de Belgische rechtsorde van een buitenlandse authentieke akte, met name hun huwelijksakte opgesteld te [...] (Pakistan) op [...], geregistreerd onder nummer [...] op [...] te [...] (Pakistan).

De heer W.A. is geboren te [...] op [...]. Hij heeft de Pakistaanse en sinds 1998 ook de Belgische nationaliteit en woont in [...]. Mevrouw F.A. is geboren te [...] op [...] en heeft de Pakistaanse nationaliteit. Zij woont in Pakistan.

Op 13.05.2013 diende mevrouw F.A. een visumaanvraag gezinshereniging in bij de Belgische Vertegenwoordiging te Islamabad naar aanleiding van haar huwelijk afgesloten met de heer W.A. op [...]. Haar visum werd op 02.08.2013 geweigerd met verwijzing naar art. 47 van het Wetboek van Internationaal Privaatrecht (hierna WIPR), dat bepaalt dat de formaliteiten van de huwelijksluiting worden beheerst door het recht van de Staat op wiens grondgebied het huwelijk wordt voltrokken, hier Pakistan, en met de motivering dat het een religieus "Ahmadi-huwelijk" betreft, dat niet wordt erkend door de Pakistaanse autoriteiten. Mevrouw F.A. werd erop gewezen dat zij een nieuwe visumaanvraag kort verblijf kon indienen met als doel om een nieuw huwelijk in België af te sluiten.

Nadien werd geen nieuw visum meer aangevraagd, tot in december 2018 (zie verder).

Op 13.01.2018 leverde het "Ahmadiyya marriage office" (vrij vertaald als Ahmadiyya huwelijkskantoor) te [...] een attest af waarin het aangeeft geen bezwaar te hebben dat verzoekers opnieuw met elkaar zouden huwen volgens de Belgische wet, zonder dat hun huwelijk afgesloten volgens de Ahmadiyya wetgeving zou worden ontbonden, en dat het ook geen bezwaar heeft om het huwelijk in België te laten registreren volgens de Belgische wetgeving.

Datzelfde kantoor verschaftte verzoekers eveneens een toelichting dat leden van de Ahmadiyya gemeenschap - een religieuze minderheid in Pakistan - niet het recht hebben om hun huwelijk (Nikah) te laten registreren bij de autoriteiten volgens de bepalingen van de Moslim Familiewet van 1961, aangezien Ahmadi's in art. 260(3) van de Islamitische republiek van Pakistan als "niet-moslims" werden verklaard op grond van een amendement in 1974, zoals ook bevestigd door de hooggerechtshoven van Pakistan.

Op 22.10.2018 deden verzoekers aangifte van hun huwelijk bij de ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente [...], waarvan hen diezelfde dag een ontvangstbewijs werd afgeleverd. Bij aangetekende brief van 23.10.2018 deelde de ambtenaar van de burgerlijke stand verzoekers mee dat de voltrekking van het huwelijk werd uitgesteld met een termijn van twee maanden na de gevraagde huwelijksdatum (09.11.2018), om toe te laten verder onderzoek te voeren naar de motieven van het huwelijk. De procureur des Konings verlengde deze termijn met een bijkomende termijn van 3 maanden, waarvan verzoekers bij aangetekende brief van 06.11.2018 werden in kennis gesteld.

Op vraag van de procureur des Konings vond er een politieel onderzoek plaats, in het kader waarvan de heer W.A. werd verhoord op 21.12.2018. Zijn verklaring werd als volgt genoteerd:

"In 2000 heeft mijn vader W. mij naar België gebracht. Tot mijn veertiende woonde ik in mijn geboortedorp [...] in Pakistan. In België heb ik deeltijds onderwijs gevolgd in [...] en [...]. Ik heb dan enige tijd in de [...] gewerkt, ook bij [...]. Nu werk ik bij [...] te [...] als vertegenwoordiger. De baas N.R. betreft een vriend. Mijn bruto maandwedde is zo'n € 1.700. Mijn broer en zus wonen ook hier in België. Mijn papa is vorig jaar gestorven na een slepende ziekte (ALS), mijn stiefmoeder woont hier nog.

Ik ben Ahmadi moslim wat de overheersende religie is in Pakistan. Ik beschouw mezelf als héél gelovig en bidt elke dag. Op een bepaald ogenblik, rond 2007, zei mijn vader W. me dat hij een vrouw voor mij had gevonden. Dit betrof F.A., ik ken haar geboortedatum niet van buiten, maar ik had haar wel eerder gezien bij familiebezoeken, het betreft een verre nicht. Dit gebruik is nog alomtegenwoordig in onze cultuur, ik kon mij echt wel vinden in zijn keuze, F.A. is een knappe vrouw, die ook inzake intelligentie en religie bij mij past. F.A. is zelf nooit gehuwd geweest en heeft ook geen kinderen. De bedoeling was dat we ons in 2007 naar daar zouden begeven voor het huwelijk, doch door de ziekte van mijn papa werd alles enigszins vertraagd. Voorafgaand het huwelijk had ik enkele malen contact met F.A. via de telefoon. We communiceren in het Urdu, de meest gesproken taal in Pakistan. Ik ondervond dat F.A. ook enthousiast was om me weer te ontmoeten. Ik begaf me dan, eind 2007 (met een vriend) naar Pakistan voor het huwelijk.

(...)

Als cadeau had ik voor F.A. Belgische chocolade mee en een handtas. Ik werd er goed onthaald en het klikte goed tussen F.A. en mezelf. Ze was zeker bereid om met mij te huwen. Ik heb echt de kans gehad om me alleen met haar te onderhouden en niets wees erop dat ze onder enige dwang stond. Er was geen sprake van een bruidsschat, er werd ook niet over geld gesproken. De ring van F.A. werd betaald door de stiefmoeder van F.A., mijn ring werd betaald door een neef van mij (hij zegende later als imam het huwelijk in).

Ter plaatse ging de ceremonie door in de ouderlijke woning van F.A., ook in [...]. De feestelijkheden waren vooral georganiseerd door de ouders van F.A. Er waren zo'n 20 à 30 genodigden, vooral familie. De aanwezige imam (mijn neef) zegende het 'Ahmadi' huwelijk in. Het huwelijk dient eigenlijk in drie stappen te gebeuren, tot nog toe hebben wij slechts één stap volbracht, namelijk de 'nikha', dus de ceremonie bij haar thuis. De resterende stappen, dus de ceremonie aan ons 'oud' ouderlijk huis en een feest voor de vrienden en familie dient nog te gebeuren. Dit zal eventueel doorgaan als ik de documenten voor F.A. in orde krijg. Ik overhandig u een paar foto's van haar en de plechtigheid.

Intussen namen we stappen om F.A. naar België te laten komen, maar dit werd niet aanvaard. Eén reden was dat het 'Ahmadi' huwelijk niet volledig voltrokken werd en ik hier niet werkte op basis van een vast contract.

Tussen 2007 en nu ben ik dan nog éénmaal over en weer gereisd (met een vriend) naar Pakistan om mijn vrouw te gaan bezoeken. Ik zou haar wel meer gaan bezoeken maar financieel is dit niet haalbaar. F.A. werkt nog niet, zij woont nog in bij haar ouders. We hebben zeker de intentie om samen, hier in België, een duurzame relatie uit te bouwen. Het feit dat we zo lang op mekaar wachten is juist een teken dat wij beiden het menen. Intussen houd ik vooral contact met haar via WhatsApp. De bedoeling is om samen in [...] te gaan samenwonen. Intussen spreekt ze al vrij goed Engels en de bedoeling is van ook Nederlands te leren. Indien ze mag overkomen mag ze zeker hier ook gaan werken."

Op 20.12.2018 vroeg mevrouw F.A. een visum aan met het oog op de huwelijksvoltrekking in België.

De heer W.A. reisde op [...].01.2019 voor twee maanden naar Pakistan, waar verzoekers een huwelijksviering hielden in aanwezigheid van familie op [...].02.2019.

Op 08.02.2019 liet de raadsman van verzoekers de Belgische ambassade te Islamabad weten dat beide verzoekers zich in Pakistan bevonden en zich naar de ambassade konden begeven voor een verhoor. De ambassade antwoordde op 05.03.2019 dat de visumaanvraag in behandeling was.

De procureur des Konings leverde inmiddels een negatief advies af voor het voorgenomen huwelijk in België, op basis van de volgende elementen:

- mevrouw F.A. is de nicht van de heer W.A.,
- zij zijn in 2007 in Pakistan gehuwd volgens de Ahmadi-regels, en dit na slechts enkele telefonische contacten, en hebben elkaar pas voor het eerst ontmoet enkele dagen voor het huwelijk, zij het steeds in het bijzijn van derden,
- het Ahmadi-huwelijk wordt in België niet erkend,
- sinds het huwelijk in 2007 is de heer W.A. slechts eenmaal naar Pakistan afgereisd,
- mevrouw heeft slechts eenmaal in mei 2013 een visumaanvraag gezinshereniging ingediend, die geweigerd werd,
- er is een grote financiële ongelijkheid tussen partijen; mevrouw heeft geen enkel inkomen op dit ogenblik en zou bij het afreizen naar België volledig afhankelijk zijn van de heer W.A.,
- partijen hebben geen gedeeld sociaal leven en geen gedeelde levensmomenten.

Op 11.03.2019 weigerde de ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente [...] om het huwelijk te voltrekken, waarvan de Dienst Vreemdelingenzaken de raadsman van verzoekers op 21.03.2019 op de hoogte bracht. Op 22.03.2019 weigerde DVZ het visum kort verblijf van mevrouw F.A., omdat het doel en de voorwaarden van het voorgestelde verblijf niet gerechtvaardigd werden, nu de huwelijksvoltrekking was geweigerd op 11.03.2019.

Op 11.04.2019 legden verzoekers een eenzijdig verzoekschrift neer bij deze rechtbank om hun in Pakistan afgesloten huwelijk in België te erkennen op grond van art. 27 WIPR, wat aanleiding gaf tot deze procedure. Tegelijkertijd legden zij ook een verzoekschrift neer waarin zij verhaal instelden tegen de weigeringsbeslissing van de ambtenaar van de burgerlijke stand, wat een afzonderlijke (tegensprekelijke) procedure betreft.

III. Beoordeling

Bevoegdheid

Artikel 27 WIPR bepaalt dat een buitenlandse authentieke akte in België wordt erkend door alle overheden zonder dat een beroep moet worden gedaan op enige procedure, indien haar rechtsgeldigheid wordt vastgesteld overeenkomstig het krachtens het WIPR toepasselijk recht, en meer bepaald met inachtneming van de artikelen 18 en 21. De akte moet voldoen aan de voorwaarden die volgens het recht van de Staat waar zij is opgesteld, nodig zijn voor haar echtheid.

Verder bepaalt artikel 27 WIPR dat ingeval de overheid weigert de geldigheid van de akte te erkennen, beroep kan worden ingesteld bij de rechtbank van eerste aanleg, overeenkomstig de procedure bedoeld in artikel 23. Het beroep wordt ingesteld bij de familierechtbank indien de buitenlandse authentieke akte een bevoegdheid als bedoeld in artikel 572*bis* Ger. W. betreft, zoals onder meer een vordering inzake de staat van personen (zoals hier het huwelijk).

De rechtbank van eerste aanleg te Brussel is territoriaal bevoegd om kennis te nemen van de vordering, dit op grond van artikel 23, § 2 van het WIPR, gelet op de woonplaats van de heer W.A. te [...].

Ontvankelijkheid

De vordering van verzoekers werd in de juiste vorm ingesteld, met name bij eenzijdig verzoekschrift conform de artikelen 1025 e.v. van het Gerechtelijk Wetboek, en is ontvankelijk.

Beoordeling ten gronde

Verzoekers leggen hun gelegaliseerde huwelijksakte neer, opgesteld op [...].12.2007 te [...], geregistreerd onder nummer [...] op [...] te [...] (Pakistan), met beëdigde vertaling. Zij leggen ook een gelegaliseerd huwelijkscertificaat neer afgeleverd op 30.05.2012, waarin wordt bevestigd dat verzoekers op [...] voormeld huwelijk (Nikah) afsloten.

Opdat een buitenlandse huwelijksakte in België kan worden erkend, vereist artikel 27 WIPR dat de rechtsgeldigheid ervan wordt vastgesteld overeenkomstig het krachtens het WIPR toepasselijk recht, en meer bepaald met inachtneming van de artikelen 18 en 21 WIPR.

Voor de rechtsgeldigheid van het huwelijk is enerzijds vereist dat aan de grondvoorwaarden is voldaan en anderzijds dat de vormvereisten in acht werden genomen.

Artikel 46 WIPR bepaalt dat, onder voorbehoud van artikel 47, de voorwaarden voor de geldigheid van het huwelijk voor elke echtgenoot worden beheerst door het recht van de Staat waarvan hij bij de voltrekking van het huwelijk de nationaliteit heeft.

Dit betekent dat de grondvoorwaarden voor elke echtgenoot moeten worden beoordeeld op grond van zijn nationale wet. Mevrouw F.A. heeft de Pakistaanse nationaliteit en de heer W.A. heeft zowel de Pakistaanse als de Belgische nationaliteit (sinds [...]), dus ook ten tijde van de huwelijksluiting, zodat de grondvoorwaarden voor het huwelijk moeten worden beoordeeld op basis van het Pakistaanse recht voor mevrouw F.A. en het Belgische recht voor de heer W.A.

Volgens artikel 47 WIPR worden de vormvereisten voor de voltrekking van het huwelijk beheerst door het recht van de Staat op wiens grondgebied het huwelijk voltrokken wordt en bepaalt dit recht met name of en volgens welke nadere regels:

1. het huwelijk in die Staat vooraf moet worden aangegeven en afgekondigd;
2. de akte van huwelijk in die Staat moet worden vastgesteld en overgeschreven;
3. het voor een godsdienstige instantie gesloten huwelijk rechtsgevolgen heeft;
4. het huwelijk bij volmacht kan plaatsvinden.

Artikel 18 WIPR omschrijft het begrip "wetsontduiking" en bepaalt dat er geen rekening kan worden gehouden met feiten en handelingen gesteld met het enkele doel te ontsnappen aan de toepassing van het door het WIPR aangewezen recht.

Artikel 21 WIPR bepaalt dat de toepassing van een bepaling uit het door het WIPR aangewezen buitenlands recht wordt geweigerd voor zover zij tot een resultaat zou leiden dat kennelijk onverenigbaar is met de openbare orde. Bij de beoordeling van deze onverenigbaarheid wordt inzonderheid rekening gehouden met de mate waarin het geval met de Belgische rechtsorde is verbonden en met de ernst van de gevolgen die de toepassing van dat buitenlands recht zou meebrengen. Wanneer een bepaling van buitenlands recht niet wordt toegepast wegens deze onverenigbaarheid, wordt een andere relevante bepaling van dat recht of, indien nodig, van Belgisch recht toegepast.

Bij de legalisatie op 05.04.2013 van de huwelijksakte merkte de Belgische consul op dat het betrokken certificaat een bewijs is van registratie van het huwelijk bij de religieuze overheid en dat het huwelijk niet wordt erkend door de civiele overheden. Bij de legalisatie op 05.04.2013 van het huwelijkscertificaat merkte de Belgische consul op dat de akte niet conform is aan art. 47 WIPR, aangezien het afgesloten huwelijk niet conform is aan sectie 1 van de Pakistaanse Moslim Familiewet van 1961 en de Bijzondere Huwelijksakte van 1872.

Het openbaar ministerie verleende een negatief advies voor het verzoek tot erkenning van de huwelijksakte in de Belgische rechtsorde, enerzijds omdat het een in Pakistan niet-erkend Ahmadi-huwelijk betreft en anderzijds omdat uit een geheel van omstandigheden zou blijken dat de intentie van minstens één van de echtgenoten niet is gericht op het totstandbrengen van een duurzame levensgemeenschap, maar enkel op het verkrijgen van een verblijfsrechtelijk voordeel dat is verbonden aan de staat van gehuwde, waarbij de elementen opgenomen in het hiervoor besproken advies aan de ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente [...], worden hernomen.

Verzoekers voeren aan dat zij beide de 'Ahmadi' religie aanhangen, zoals vermeld op hun geboortecertificaten, en in die hoedanigheid gediscrimineerd worden in Pakistan. Sinds de grondwetswijziging van 1974 wordt het begrip 'moslim' in Pakistan gedefinieerd en worden Ahmadi uitgesloten van deze definitie. Het document van Cedoca, de studiedienst van het CGVS, over de Ahmadiyya-gemeenschap, dat verzoekers voorleggen, illustreert de discriminatie van Ahmadi's in

Pakistan op diverse vlakken, zoals op administratief vlak. Over het huwelijk vermeldt dit document het volgende:

"Ahmadi's kunnen niet huwen op basis van de Muslim Family Law Ordinance als gevolg van een grondwetswijziging in 1974 waarbij Ahmadi's tot niet moslims werden verklaard. Zij kunnen ook niet trouwen op grond van de Special Marriage Act 1872. Om die reden hebben de Ahmadi's hun eigen regelgeving uitgevaardigd die wordt aangeduid als de Fiqah-e-Ahmadiyya. Deze is echter nooit officieel erkend in het Pakistaanse rechtssysteem."

Verzoekers wijzen er voorts op dat, hoewel regionale autoriteiten in Pakistan huwelijken afgesloten binnen de Ahmadiyya-gemeenschap meestal niet erkennen, zij wel als echtgenoten werden geregistreerd in een nationale databank door de "NADRA" (*National Database and Registration Authority*, vrij vertaald als de Nationale Databank en Registratie Autoriteit), ingericht bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken van Pakistan, wat ook blijkt uit het door hen voorgelegde "Family Registration Certificate", vrij vertaald als "familie registratie certificaat".

Omwille van deze ambigue situatie en de weigering van DVZ om het in Pakistan afgesloten huwelijk van verzoekers te erkennen, en op basis daarvan een visum voor mevrouw F.A. af te leveren, richten verzoekers zich tot de rechtbank met het verzoek hun in Pakistan afgesloten huwelijk te erkennen op grond van art. 27 WIPR en dit meer bepaald op grond van de openbare orde-exceptie vervat in art. 21 WIPR, waarnaar art. 27 WIPR expliciet verwijst.

Zoals verzoekers zelf ook aangeven in hun verzoekschrift, is het voor Ahmadi's onmogelijk om op rechtsgeldige wijze te huwen in Pakistan, en kan een Pakistaanse huwelijksakte de toets aan art. 47 WIPR bijgevolg niet doorstaan.

De rechtbank is echter van oordeel dat art. 21 WIPR, dat een beschermingsmechanisme ten voordele van het eigen forum uitmaakt, voor dit specifieke probleem geen soelaas kan bieden. De openbare orde-exceptie geeft de Staat waarin de erkenning van een buitenlandse huwelijksakte wordt nagestreefd immers de mogelijkheid om, in uitzonderlijke gevallen, die akte niet te erkennen, hoewel deze rechtsgeldig werd afgesloten in de andere Staat, indien dit tot ongewenste gevolgen zou leiden in de Belgische rechtsorde, en om een andere relevante bepaling van dat recht of, indien nodig, van Belgisch recht, toe te passen.

Dergelijke situatie is hier niet aan de orde, maar wel de tegenovergestelde situatie, met name dat het huwelijk van verzoekers niet wordt erkend volgens de interne rechtsregels van Pakistan, waar het huwelijk werd aangegaan. Het komt de Belgische rechtbanken niet toe om daaraan te remediëren op grond van de exceptie van internationale openbare orde, en bijgevolg het in het buitenland afgesloten huwelijk alsnog te erkennen, zelfs niet indien de buitenlandse wetgeving een discriminerende werking heeft ten aanzien van verzoekers.

De exceptie van openbare orde is immers slechts relevant indien het huwelijk *tot stand kwam* op basis van een bepaling van buitenlands recht die op zich strijdig is met de openbare orde, zoals bijvoorbeeld een polygaam huwelijk, en niet wanneer het *niet tot stand kwam* volgens de bepalingen van het buitenlands recht. Wat volgens het buitenlands recht niet bestaat, kan als zodanig ook niet worden erkend.

Dit neemt echter niet weg dat verzoekers in België eveneens een huwelijksaangifte kunnen indienen, zoals door DVZ al geopperd naar aanleiding van de visumaanvraag in 2013, wat zij uiteindelijk ook deden op 22.10.2018. De weigering van de ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente [...] om het voorgenomen huwelijk te voltrekken op 11.03.2019 maakt echter niet het voorwerp uit van deze eenzijdige procedure, maar wel van een afzonderlijke, tegensprekelijke procedure.

Op grond van het voorgaande is de rechtbank van oordeel dat de huwelijksakte van verzoekers, opgesteld op [...] te [...] (Pakistan), geregistreerd onder nummer [...] op [...] te [...] (Pakistan), niet kan worden erkend in de Belgische rechtsorde.

Het verzoek is bijgevolg ongegrond.

De rechtbank legt de kosten van deze eenzijdige procedure ten laste van verzoekers.

OM DEZE REDENEN,

DE RECHTBANK,

Gelet op de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken.

Doet uitspraak in eerste aanleg en op eenzijdig verzoekschrift.

Gezien het schriftelijk negatief advies van mevrouw Lieve Chrispeels, substituut-procureur des Konings, van 20.06.2019 en gehoord het mondeling advies van de heer Stephen Vanden Bossche, substituut-procureur des Konings, gegeven op de zitting van 28.10.2019, waarop partijen konden repliceren.

Verklaart het verzoek van de heer W.A. en mevrouw F.A. ontvankelijk maar ongegrond.

Veroordeelt heer W.A. en mevrouw F.A. tot de kosten van het geding begroot op 165€ rolrechten hetzij 82,5€ voor ieder van de verzoekende partijen te innen door de FOD Financiën en 40€ bedoeld in artikel 4, § 2, van de wet van 19 maart 2017 tot oprichting van een Begrotingsfonds voor de juridische tweedelijnsbijstand, hetzij 20€ voor elke van de verzoekende partijen;

Aldus gevonnist en uitgesproken ter openbare terechtzitting van de 31ste kamer van de Familierechtbank bij de Nederlandstalige Rechtbank van Eerste Aanleg Brussel, op 18 november 2019

waar aanwezig waren en zitting namen:

Mevrouw K. Verelst: rechter bij de Familie- en Jeugdrechtbank

Mevrouw A. De Cooman: griffier.